

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

tot aanwijzing van onroerende zaken ter onteigening in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik krachtens artikel 72a van de onteigeningswet (onteigening voor de herinrichting en gedeeltelijke verlegging van de provinciale weg A.C. de Graafweg (N241), met bijkomende werken).

Ingevolge artikel 72a, eerste lid, van de onteigeningswet kan onteigening van onroerende zaken plaatsvinden onder meer voor de aanleg en verbetering van wegen, bruggen, spoorwegwerken en kanalen, alsmede daarop rustende zakelijke rechten. Op grond van artikel 72a, tweede lid sub c, wordt daaronder mede begrepen onteigening voor de aanleg en verbetering van de in het eerste lid bedoelde werken en rechtstreeks daaruit voortvloeiende bijkomende voorzieningen ter uitvoering van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.

Op grond van artikel 72a, tweede lid sub b, wordt daaronder mede begrepen onteigening voor de aanleg en verbetering van de in het eerste lid bedoelde werken en rechtstreeks daaruit voortvloeiende bijkomende voorzieningen ter uitvoering van een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken.

Het verzoek tot aanwijzing ter onteigening

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (hierna: verzoeker) hebben Ons bij brief van 9 juli 2020, kenmerk 1389198/1428378, verzocht, om ten name van de provincie Noord-Holland over te gaan tot het aanwijzen ter onteigening van de onroerende zaken in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik. De onteigening wordt verzocht om de herinrichting en gedeeltelijke verlegging mogelijk te maken van de provinciale weg A.C. de Graafweg (N241), inclusief fietspad, fietsbrug en kunstwerken en de aanleg van een ventweg, vanaf de Verlaat in Heerhugowaard km. 9,800 tot aan de Nieuweweg in Medemblik km. 22,250 met bijkomende werken, in de gemeenten Hollands Kroon, Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik.

Bij brief van 21 augustus 2020, kenmerk 1389198/1477653, heeft verzoeker Ons te kennen gegeven wegens minnelijke eigendomsverkrijging niet langer prijs te stellen op voortzetting van de onteigeningsprocedure voor de daarbij betrokken onroerende zaken met de grondplannummers 52.1, 52.2, 55.1, 55.2, 59.1, 59.2, 68, 69.1, 69.2, 70.1, 70.2, 74, 77, 79.1, 79.2, 79.3, 80.1, 80.2, 81, 84, 85.1, 85.2, 87.1, 87.2, 87.3, 89.1, 89.2, 90.1, 90.2, 91, 92, 93.1, 93.2, 94.1, 94.2, 96.1, 96.2, 97.1, 97.2, 122, 123, 125, 126.1, 126.2, 153.1, 153.2, 154, 155, 158.1, 158.2 en 158.3. Omdat de noodzaak van onteigening voor deze grondplannummers hiermee is komen te vervallen, zullen Wij

deze niet ter onteigening aanwijzen. In de bij dit besluit behorende lijst van te onteigenen onroerende zaken is hiermee rekening gehouden.

Planologische grondslag

De onroerende zaken waarop het verzoek betrekking heeft, liggen in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik. De grondslag voor de planologische uitvoerbaarheid van het werk waarin de ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken zijn gelegen wordt in hoofdzaak gevormd door het provinciaal inpassingsplan Reconstructie N241 A.C. de Graafweg van de provincie Noord-Holland. Het inpassingsplan is op 3 april 2019 vastgesteld en bij uitspraak van 1 april 2020, kenmerk 201902323/1/R1, van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onherroepelijk geworden.

Op 28 november 2019 is een omgevingsvergunning aangevraagd door de provincie Noord-Holland om de werkstroken en erftoegangsweg planologisch in te passen. De ontwerp-omgevingsvergunning, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen en de bijbehorende stukken hebben van 27 april 2020 tot en met 8 juni 2020 ter inzage gelegen. In deze periode is een zienswijze ingediend.

Het volledige werk valt niet binnen de begrenzingen van het inpassingsplan. De grondslag voor de planologische uitvoerbaarheid van deze delen van het werk, wordt gevormd door de bestemmingsplannen Herziening Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek 2017 en Landelijk Gebied Opmeer 2014 van de gemeente Opmeer en het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Medemblik. De bestemmingsplannen zijn onherroepelijk. Overigens behoeven er voor dit deel van het werk geen gronden ter onteigening te worden aangewezen.

Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Overeenkomstig artikel 63, tweede lid, van de onteigeningswet en artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben het ontwerp koninklijk besluit en de in artikel 63 van de onteigeningswet bedoelde stukken vanaf 9 september 2020 tot en met 20 oktober 2020 in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage gelegen.

Overeenkomstig artikel 3:12 van de Awb heeft Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat (Onze Minister) van het ontwerp koninklijk besluit en van de terinzagelegging van de onteigeningsstukken openbaar kennis gegeven in het De Medemblicker en Koggenlander van 3 september 2020, het Heerhugowaards Nieuwsblad van 4 september 2020 en in de Staatscourant van 8 september 2020, nr. 46265.

Verder heeft Onze Minister het ontwerp koninklijk besluit overeenkomstig artikel 3:13 van de Awb, voorafgaand aan de terinzagelegging toegezonden aan belanghebbenden, waaronder de verzoeker. Daarbij zijn de belanghebbenden gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren te brengen en op de mogelijkheid over de zienswijzen te worden gehoord.

Overwegingen

Noodzaak en urgentie

De provinciale weg N241, A.C. de Graafweg (hierna: N241) is een regionale gebiedsontsluitingsweg en loopt van de N242 in Heerhugowaard tot aan de A7 in Medemblik in de provincie Noord-Holland.

De weg staat bekend als gevaarlijk, omdat de weg smal is en niet meer voldoet aan de eisen die aan het bestaande wegennet worden gesteld. De niet-obstakelvrije bermen en het fietspad dat te smal is en te dicht op de weg ligt, vormen een gevaar voor de verkeersveiligheid.

Ook ten aanzien van de doorstroming van het verkeer voldoet de huidige inrichting van de N241 niet. Op meerdere locaties is er voor afslaand verkeer geen ruimte om voor te sorteren, waardoor het wachtende verkeer de doorgaande rijbeweging blokkeert. Ook zijn er in de huidige situatie veel erf- en perceelaansluitingen. Ook hier blokkeert het afslaande verkeer de doorgaande rijbeweging.

De wegverharding van de N241 nadert het einde van haar levensduur waardoor groot onderhoud noodzakelijk is. Daarom koppelt de provincie Noord-Holland het veilig maken van de weg aan het noodzakelijke onderhoud dat moet plaatsvinden.

De N241 wordt tussen km. 9,8 en km. 22,25 opnieuw ingericht volgens de principes van Duurzaam Veilig en de Eisen en Richtlijnen Bouw- en Infraprojecten (ERBI) van de provincie Noord-Holland. Dat betekent dat de rijbaan verbreed wordt en voorzien van een obstakelvrije zone aan weerszijden van de weg. Het fietspad wordt verbreed en komt door de nieuwe obstakelvrije zone verder van de weg te liggen. Ook wordt een aantal aansluitingen gewijzigd of opgeheven en worden er bij de kruispunten N241 – Pade en N241 – Middelweg/Breestraat in de gemeente Opmeer in beide richtingen opstelvakken voor rechtsafslaand verkeer gerealiseerd.

Deze maatregelen zullen de verkeersveiligheid, de bereikbaarheid van de regio en de doorstroming op de N241 verbeteren.

Om de werken en werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren wenst de provincie Noord-Holland de eigendom te verkrijgen, vrij van lasten en rechten, van de onroerende zaken die in het onteigeningsplan zijn begrepen.

De verzoeker heeft met de eigenaren overleg gevoerd om deze onroerende zaken minnelijk in eigendom te verkrijgen. Dit overleg heeft vooralsnog niet tot (volledige) overeenstemming geleid. Omdat het ten tijde van het verzoek naar het oordeel van de verzoeker niet aannemelijk was dat het overleg op afzienbare termijn tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden, heeft de provincie Noord-Holland een verzoek ingediend tot aanwijzing ter onteigening van deze onroerende zaken, om de tijdige verwezenlijking van het plan van het werk zeker te stellen.

Uit de Ons bij het verzoek overgelegde zakelijke beschrijving blijkt dat de aanbesteding van de werkzaamheden eind 2020 start. De feitelijke werkzaamheden zullen eind 2021 van start gaan en naar verwachting eind 2023 afgerond zijn. Daarmee is aannemelijk dat zal worden voldaan aan de door Ons voor de aanvang van de werken en werkzaamheden gehanteerde termijn van ten hoogste vijf jaar na de datum van dit aanwijzingsbesluit.

Zienswijzen

Binnen de termijn dat het ontwerp koninklijk besluit ter inzage heeft gelegen, zijn daarover zienswijzen naar voren gebracht door:

1. G.E.M. Borst, eigenaar van de onroerende zaken met de grondplannummers 24.1, 24,2 (wt), 25.1, 25.2 (wt), en M.F. Brink, verder te noemen: reclamanten 1;
2. J.H. Zuurbier, eigenaar van de onroerende zaken met de grondplannummers 21.1, 21.2 (wt), 22.1, 22.2 (wt), 23, 33.1, 33.2, 33.3 en 33.4 (wt), J.B. Verheulen en VOF J. Zuurbier, verder te noemen: reclamanten 2;
3. M.T.E. Snijder en M.J. Rebergen, ieder voor de helft eigenaar van de onroerende zaken met de grondplannummers 27.1, 27.2 (wt), 28.1 en 28.2 (wt), verder te noemen: reclamanten 3.

Overeenkomstig artikel 63, vierde lid, van de onteigeningswet heeft Onze Minister reclamanten in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in een op 4 november 2020 gehouden telefonische hoorzitting. Reclamanten 3 hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt.

Overwegingen naar aanleiding van de zienswijzen

Wij hebben hetgeen reclamanten in hun zienswijzen naar voren brengen samengevat in de hierna volgende passages. Daarbij hebben Wij tevens Onze overwegingen bij de zienswijzen weergegeven.

De zienswijze van reclamanten 1

1.1

Reclamanten betogen dat verzoeker niet serieus heeft getracht om de onroerende zaken minnelijk in eigendom te verwerven. Er is door verzoeker geen realistisch aanbod gedaan. Ook heeft verzoeker niet, althans niet voldoende, onderzocht of er mogelijkheden zijn om de door de realisering van het werk ontstane nadelen voor reclamanten te compenseren of weg te nemen.

Ad 1.1

Dit onderdeel van de zienswijze ziet in hoofdzaak op het gevoerde minnelijke overleg en de hoogte van en uitgangspunten voor de schadeloosstelling.

Met betrekking tot het gevoerde minnelijk overleg overwegen Wij in het algemeen dat artikel 17 van de onteigeningswet bepaalt dat de onteigenende partij dat wat onteigend moet worden eerst bij minnelijke overeenkomst in eigendom probeert te verkrijgen. Deze bepaling heeft betrekking op de gerechtelijke onteigeningsprocedure. Het minnelijk overleg in de daaraan voorafgaande administratieve onteigeningsprocedure is echter een van de vereisten waaraan door Ons wordt getoetst bij de beoordeling van de noodzaak tot onteigening. Omdat onteigening een uiterste middel is, zijn Wij van oordeel dat hiervan pas gebruik mag worden gemaakt als het minnelijk overleg voor het begin van de administratieve onteigeningsprocedure niet of niet in de gewenste vorm tot overeenstemming heeft geleid. Aan deze eis is naar Ons oordeel in het kader van onteigeningen op de voet van de titels II en IIa van de onteigeningswet in beginsel voldaan als voor de datum van het verzoek om onteigening met de onderhandelingen over de minnelijke eigendomsverkrijging tijdig een begin is gemaakt en het op het moment van het verzoek aannemelijk

is dat die onderhandelingen tot een redelijk punt zijn voortgezet, maar dat deze voorlopig niet tot vrijwillige eigendomsoverdracht zullen leiden. Daarbij moet het gaan om een concreet en serieus minnelijk overleg. Uitgangspunt daarbij is dat ten tijde van het verzoek al een formeel schriftelijk aanbod is gedaan.

Wij merken hierover op dat de onteigening ingevolge artikel 40 van de onteigeningswet plaatsvindt op basis van een volledige schadeloosstelling voor alle schade die de onteigende partij rechtstreeks en noodzakelijk lijdt door het verlies van zijn onroerende zaak. Artikel 41 van de onteigeningswet ziet daarnaast op de te vergoeden waardevermindering van het overblijvende. De samenstelling en de hoogte van de schadeloosstelling staan Ons in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet ter beoordeling, maar komen bij het ontbreken van minnelijke overeenstemming aan de orde in het kader van de gerechtelijke onteigeningsprocedure. In het kader van de administratieve onteigeningsprocedure wordt evenmin getreden in de vraag of alle schadecomponenten in de schadeloosstelling zijn opgenomen. Ook dit aspect komt bij het ontbreken van minnelijke overeenstemming in de gerechtelijke onteigeningsprocedure aan de orde. Wel kan de geboden schadeloosstelling als onderdeel van de toetsing van de kwaliteit van het gevoerde minnelijk overleg gezien worden.

Uit de Ons overgelegde stukken blijkt dat verzoeker in juni 2018 in overleg is getreden met reclamanten. Verzoeker heeft op 6 december 2018, 18 april 2019, 1 november 2019, 26 februari 2020 en 27 mei 2020 schriftelijke aanbiedingen op onteigeningsbasis uitgebracht. Partijen hebben gedurende het overleg op diverse contactmomenten gesproken en van gedachten gewisseld over de uitgebrachte biedingen en de daarin opgenomen schadecomponenten. Ook de herinrichting van het terrein, waarmee de nadelen die de realisatie van het werk voor reclamanten met zich meebrengt, weggenomen of gecompenseerd kunnen worden, zijn daarbij onderwerp van gesprek geweest. Dit heeft er op enig moment toe geleid dat partijen het eens waren over de uitgangspunten voor de schadeloosstelling. Mede op basis daarvan is het aanbod nader ingevuld en bijgesteld. Het uitblijven van overeenstemming is gelegen in een op een later moment alsnog ontstaan verschil van inzicht over de uitgangspunten en hoogte van de schadeloosstelling.

Anders dan reclamanten stellen, zijn Wij van oordeel dat verzoeker zich voorafgaand aan de start van de administratieve onteigeningsprocedure voldoende heeft ingespannen om met reclamanten tot overeenstemming te komen. Ten tijde van het onteigeningsverzoek was het naar Ons oordeel aannemelijk dat het minnelijke overleg voorlopig niet tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden. In dat licht mocht worden overgegaan tot de start van de administratieve onteigeningsprocedure. In dit kader overwegen Wij verder dat hierbij in aanmerking moet worden genomen dat verzoeker gebonden is aan haar eigen, op de urgentie van het werk toegespitste planning.

Het overleg is na de start van de onteigeningsprocedure voortgezet. Dit voortgezette overleg heeft nog niet tot overeenstemming geleid. Wij merken op dat het overleg zal worden voortgezet. Dit overleg dan wel het overleg dat ingevolge artikel 17 van de onteigeningswet aan de gerechtelijke onteigeningsprocedure vooraf moet gaan, alsnog tot een voor partijen aanvaardbare oplossing kan leiden.

1.2

Reclamanten maken kenbaar dat zij hun bedenkingen hebben over de economische uitvoerbaarheid van de beoogde werkzaamheden. Niet gebleken is dat deze financieel haalbaar zijn. Er is niet, dan wel onvoldoende, onderbouwd dat er voldoende budget beschikbaar is voor de uitvoering van het project. Nu de financiële haalbaarheid onduidelijk c.q. onzeker is, moet volgens reclamanten worden vastgesteld dat het ontwerp besluit onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende is onderbouwd.

Ad 1.2

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Overigens blijkt uit hetgeen in die procedure naar voren is gebracht dat het plan wordt gerealiseerd door middel van door de provincie Noord-Holland vrijgehouden budget. De stelling van reclamanten dat zij daar hun bedenkingen bij hebben, geeft Ons geen aanleiding om aan te nemen dat de realisatie van het werk financieel niet haalbaar is.

1.3

Reclamanten stellen dat de leefgebieden van verschillende beschermde diersoorten door de plannen worden aangetast en verdwijnen. Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de gevolgen van de realisatie van de plannen voor de flora en fauna ter plaatse. Reclamanten wijzen erop dat het plangebied valt binnen weidevogelgebied. Niet is gebleken dat de leefgebieden die worden vernietigd, op een deugdelijke wijze worden gecompenseerd. Hiermee is het onzeker of de werken waarvoor wordt onteigend ook daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd.

Ad 1.3

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

1.4

Reclamanten betogen dat de noodzaak voor onteigening ontbreekt, omdat de weg na aanpassing zeer onveilig wordt. De verkeersveiligheid komt daarmee ernstig in het gedrang. Het perceel van reclamanten wordt nabij een bocht rechtstreeks op de provinciale weg ontsloten, terwijl het volgens de CROW richtlijnen juist noodzakelijk is dat er geen rechtstreekse perceelontsluitingen op provinciale wegen zijn. De percelen dienen ontsloten te worden op een parallelweg. Op de provinciale weg is er geen voorsorteer vak voor verkeer dat vanaf de provinciale weg linksaf het perceel van reclamanten wil bereiken. De rechtstreekse ontsluiting op de provinciale weg en het ontbreken van een voorsorteer vak leveren zeer gevaarlijke situaties op. Reclamanten betogen dat ook op overige punten niet voldaan wordt aan de CROW richtlijnen.

Ad 1.4

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

1.5

Reclamanten merken op dat er bij de in dit besluit opgenomen planning is verwezen naar de zakelijke beschrijving. Reclamanten zijn niet bekend die beschrijving. Afgezien daarvan betogen reclamanten de enkele vermelding dat de aanbesteding van de werkzaamheden eind 2020 van start gaat en dat de feitelijke werkzaamheden eind 2021 starten, onvoldoende is om aan te nemen dat dit daadwerkelijk op die momenten zal plaatsvinden.

Ad 1.5

Reclamanten betwisten in hun betoog de planning en daarmee dus ook de urgentie voor de onteigening. Wij wijzen op wat Wij over de planning en urgentie van het werk onder "Noodzaak en urgentie" hebben opgemerkt. Hieruit blijkt dat de het werk binnen de door Ons gehanteerde termijn van vijf jaar na de datum van dit besluit zal aanvangen. De urgentie van de onteigening is daarmee in beginsel gegeven. Reclamanten voeren in hun zienswijze geen inhoudelijke argumenten aan waaruit blijkt dat dit anders zou zijn, zodat Wij verder aan dit onderdeel van de zienswijze voorbij gaan.

Voor zover reclamanten in hun zienswijze kenbaar maken dat zij niet bekend zijn met de in de zakelijke beschrijving opgenomen planning, wijzen Wij erop dat de zakelijke beschrijving deel uit maakte van de onteigeningsstukken die in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik en bij de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat in Utrecht ter inzage hebben gelegen. Reclamanten zijn daarmee in de gelegenheid gesteld van deze beschrijving kennis te nemen.

1.6

Reclamanten betwisten dat het noodzakelijk is de perceelgedeelten die zijn opgenomen in de lijst met te onteigenen onroerende zaken, te onteigenen. Op geen enkele manier is inzichtelijk gemaakt dat de omvang van de perceelgedeelten noodzakelijk zijn voor de realisatie van het project.

Ad 1.6

Ten aanzien van dit onderdeel van de zienswijze overwegen Wij in algemene zin dat de ter inzage te leggen onteigeningsstukken dienen te worden opgesteld overeenkomstig de bepalingen in artikel 63, lid 2 van de onteigeningswet en de Handreiking Administratieve Onteigeningsprocedure van 16 januari 2016 van Rijkswaterstaat Corporate Dienst (hierna: de Handreiking). Deze stukken beogen een uitgewerkt en uitvoerig inzicht te verschaffen in de oppervlakten van de te onteigenen onroerende zaken en de reden waarom deze noodzakelijk zijn voor de aanleg van de te maken werken.

In dit verband overwegen Wij dat verzoeker bij het verzoek onder andere een zakelijke beschrijving, een lijst met ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken, situatietekeningen en grondtekeningen heeft overgelegd. Deze stukken

zijn opgesteld conform het gestelde in de Handreiking. De lijst met ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken en de grondtekeningen geven naar Ons oordeel voldoende inzicht in de omvang van de in deze onteigening betrokken perceelgedeelten van reclamanten. Uit de zakelijke beschrijving in combinatie met de situatietekeningen met een schaal van 1:1.000 blijkt tot in detail wat er op de betreffende perceelgedeelten wordt gerealiseerd. Op de perceelgedeelten van reclamanten worden onder andere een watergang en een dam voor de ontsluiting van de percelen gerealiseerd. Ook is een gedeelte nodig als werkterrein om de projectwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Wij kunnen reclamanten dan ook niet volgen in hun betoog dat op geen enkele manier inzichtelijk is gemaakt dat de in de onteigening betrokken perceelgedeelten noodzakelijk zijn voor de realisatie van het project.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamanten 1 Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

De zienswijze van reclamanten 2

2.1

Reclamanten betogen dat verzoeker niet serieus heeft getracht om de onroerende zaken minnelijk in eigendom te verwerven. Er is door verzoeker geen realistisch aanbod gedaan. Ook heeft verzoeker niet, althans niet voldoende, onderzocht of er mogelijkheden zijn om de door de realisering van het werk ontstane nadelen voor reclamanten te compenseren of weg te nemen.

Ad 2.1

Dit onderdeel van de zienswijze ziet in hoofdzaak op het gevoerde minnelijke overleg, de mogelijkheid om gecompenseerd te worden in grond en de hoogte van en uitgangspunten voor de schadeloosstelling.

Met betrekking tot het gevoerde minnelijk overleg en de samenstelling en de hoogte van de schadeloosstelling verwijzen Wij naar wat Wij hierover in algemene zin hebben overwogen onder ad 1.1 van de zienswijze van reclamanten 1.

Ten aanzien van de wens van reclamanten om gecompenseerd te worden in grond, overwegen Wij in algemene zin dat de onteigeningswet de onteigenende partij niet verplicht tot schadeloosstelling in de vorm van compensatiegrond of andere oplossingen. Uitgangspunt is dat de onteigeningswet de belanghebbenden een volledige schadeloosstelling in geld waarborgt. De mogelijkheden tot schadeloosstelling in een andere vorm dan in geld zullen langs minnelijke weg en veelal in samenwerking met andere overheden, of met particuliere eigenaren van gronden onderzocht moeten worden. Desondanks kunnen vragen om compensatiegrond of andere oplossingen aan de orde komen in het kader van de toetsing van het gevoerde minnelijk overleg over de verwerving van de benodigde gronden. Indien een belanghebbende in het minnelijk overleg immers duidelijk maakt de voorkeur te geven aan vervangende grond of een andere oplossing, moet de verzoeker nagaan of hieraan tegemoet gekomen kan worden. Omdat onteigening een uiterste middel is, is de noodzaak tot onteigening immers ook afhankelijk van de wijze waarop dat minnelijk overleg is en zal verlopen. Hierbij geldt dat de verzoeker gehouden is aan zijn eigen, op de urgentie van de aanleg van het werk, toegesneden planning.

Uit de Ons overgelegde stukken blijkt dat verzoeker in juni 2018 in overleg is getreden met reclamanten. Al vroeg in de onderhandelingen hebben reclamanten kenbaar gemaakt dat zij graag gecompenseerd willen worden in aanliggende grond. Verzoeker heeft kenbaar gemaakt dat deze grond niet beschikbaar is, maar dat als de mogelijkheid zich voordoet compensatie in grond zeker ingezet kan worden om tot overeenstemming te komen. Verzoeker heeft op 16 november 2018, 19 april 2019, 4 november 2019 en 13 maart 2020 schriftelijke aanbiedingen op onteigeningsbasis uitgebracht. Partijen hebben gedurende het overleg op diverse contactmomenten gesproken en van gedachten gewisseld over de uitgebrachte biedingen en de daarin opgenomen schadecomponenten. Ook de herinrichting van het terrein, waarmee de nadelen die de realisatie van het werk voor reclamanten met zich meebrengt weggenomen of gecompenseerd kunnen worden, zijn daarbij onderwerp van gesprek geweest. Dit heeft vooralsnog niet tot overeenstemming geleid.

Anders dan reclamanten stellen, zijn Wij van oordeel dat verzoeker zich voorafgaand aan de start van de administratieve onteigeningsprocedure voldoende heeft ingespannen om met reclamanten tot overeenstemming te komen. Daarbij heeft verzoeker ook aandacht geschonken aan de wens van reclamanten tot compensatie in de vorm van aanliggende vervangende grond. Ten tijde van het onteigeningsverzoek was het naar Ons oordeel aannemelijk dat het minnelijke overleg voorlopig niet tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden. In dat licht mocht worden overgegaan tot de start van de administratieve onteigeningsprocedure. In dit kader overwegen Wij verder dat hierbij in aanmerking moet worden genomen dat verzoeker gebonden is aan haar eigen, op de urgentie van het werk toegespitste planning.

Het overleg is na de start van de onteigeningsprocedure voortgezet. Dit voortgezette overleg heeft nog niet tot overeenstemming geleid. Wij merken op dat het overleg zal worden voortgezet. Dit overleg dan wel het overleg dat ingevolge artikel 17 van de onteigeningswet aan de gerechtelijke onteigeningsprocedure vooraf moet gaan, alsnog tot een voor partijen aanvaardbare oplossing kan leiden.

2.2

Reclamanten maken kenbaar dat zij hun bedenkingen hebben over de economische uitvoerbaarheid van de beoogde werkzaamheden. Niet gebleken is dat deze financieel haalbaar zijn. Er is niet, dan wel onvoldoende, onderbouwd dat er voldoende budget beschikbaar is voor de uitvoering van het project. Nu de financiële haalbaarheid onduidelijk c.q. onzeker is, moet volgens reclamanten worden vastgesteld dat het ontwerp besluit onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende is onderbouwd.

Ad 2.2

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Overigens blijkt uit hetgeen in die procedure naar voren is gebracht dat het plan wordt gerealiseerd door middel van door de provincie Noord-Holland vrijgehouden budget. De stelling van reclamanten dat zij daar hun bedenkingen bij hebben, geeft Ons geen aanleiding om aan te nemen dat de realisatie van het werk financieel niet haalbaar is.

2.3

Reclamanten stellen dat de leefgebieden van verschillende beschermde diersoorten door de plannen worden aangetast en verdwijnen. Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de gevolgen van de realisatie van de plannen voor de flora en fauna ter plaatse. Reclamanten wijze erop dat het plangebied valt binnen weidevogelgebied. Niet is gebleken dat de leefgebieden die worden vernietigd, op een deugdelijke wijze worden gecompenseerd. Hiermee is het onzeker of de werken waarvoor wordt onteigend ook daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd.

Ad 2.3

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

2.4

Reclamanten betogen dat de noodzaak voor onteigening ontbreekt, omdat de weg na aanpassing zeer onveilig wordt. De verkeersveiligheid komt daarmee ernstig in het gedrang. De toegangsweg naar de woning en het bedrijf van reclamanten wordt in een bocht rechtstreeks op de provinciale weg ontsloten, terwijl het volgens de CROW richtlijnen juist noodzakelijk is dat er geen rechtstreekse perceelontsluitingen op provinciale wegen zijn. De percelen dienen ontsloten te worden op een parallelweg. Op de provinciale weg is er geen voorsorteer vak voor verkeer dat vanaf de provinciale weg linksaf het perceel van reclamanten wil bereiken. De rechtstreekse ontsluiting op de provinciale weg en het ontbreken van een voorsorteer vak leveren zeer gevaarlijk situaties op. Reclamanten betogen dat ook op overige punten niet voldaan wordt aan de CROW richtlijnen. Reclamanten verwijzen naar een memo van 11 februari 2020 van een door hen ingeschakeld verkeerskundig adviesbureau.

Ad 2.4

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

2.5

Reclamanten merken op dat er bij de in dit besluit opgenomen planning is verwezen naar de zakelijke beschrijving. Reclamanten zijn niet bekend die beschrijving. Afgezien daarvan betogen reclamanten de enkele vermelding dat de aanbesteding van de werkzaamheden eind 2020 van start gaat en dat de feitelijke werkzaamheden eind 2021 starten, onvoldoende is om aan te nemen dat dit daadwerkelijk op die momenten zal plaatsvinden.

Ad 2.5

Dit onderdeel van de zienswijze is gelijk aan onderdeel 1.5 van de zienswijze van reclamanten 1. Wij verwijzen naar wat Wij hierover onder ad 1.5 hebben overwogen.

2.6

Reclamanten betwisten dat het noodzakelijk is de perceelgedeelten die zijn opgenomen in de lijst met te onteigenen onroerende zaken, te onteigenen. Op geen enkele manier is inzichtelijk gemaakt dat de omvang van de perceelgedeelten noodzakelijk zijn voor de realisatie van het project.

Ad 2.6

Dit onderdeel van de zienswijze is gelijk aan onderdeel 1.6 van de zienswijze van reclamanten 1. Wij verwijzen naar wat Wij hierover in algemene zin hebben overwogen onder ad 1.6.

In dit verband overwegen Wij verder dat verzoeker bij het verzoek onder andere een zakelijke beschrijving, een lijst met ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken, situatietekeningen en grondtekeningen heeft overgelegd. Deze stukken zijn opgesteld conform het gestelde in de Handreiking. De lijst met ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken en de grondtekeningen geven naar Ons oordeel voldoende inzicht in de omvang van de in deze onteigening betrokken perceelgedeelten van reclamanten. Uit de zakelijke beschrijving in combinatie met de situatietekeningen met een schaal van 1:1.000 blijkt tot in detail wat er op de betreffende perceelgedeelten wordt gerealiseerd. Op de perceelgedeelten van reclamanten worden onder andere watergangen, taluds, een gedeelte van de te verleggen weg Frik (met fietspaden) en de ontsluiting van het huiskavel van reclamanten gerealiseerd. Ook is een gedeelte nodig als werkterrein om de projectwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Wij kunnen reclamanten dan ook niet volgen in hun betoog dat op geen enkele manier inzichtelijk is gemaakt dat de in de onteigening betrokken perceelgedeelten noodzakelijk zijn voor de realisatie van het project.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamanten 2 Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

De zienswijze van reclamanten 3

3.1

Reclamanten betogen dat de noodzaak voor de onteigening ontbreekt, omdat verzoeker onvoldoende heeft verkend of partijen tot minnelijke overeenstemming kunnen komen, met inachtneming van de consequenties van de ingreep voor de eigenaren en de daaraan verbonden noodzaak tot herinrichting van het overblijvende. Reclamanten lichten toe dat zich op het perceel een bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen bevinden. De gronden van reclamanten die in de onteigening betrokken zijn, zijn voor een deel nodig voor een werkstraat. Deze werkstraat zal gedurende de realisatie van het werk gebruikt worden door zeer zwaar werkverkeer en de werkstraat zal naar verwachting gebruikt worden als omleiding voor al het verkeer over de N241. Dit werkterrein is ter plaatse van de opstallen van reclamanten versmald. De versmalling is gekunsteld en kennelijk enkel en alleen om de te voorkomen dat de werkstraat dwars door de voorzijde van de bedrijfsgebouwen en de woning loopt. De grens van het werkterrein loopt nu tot aan de

gevel van de bedrijfsgebouwen en nagenoeg tot aan de voorgevel van de woning. Hierdoor is de entree van de bedrijfsgebouwen niet meer bereikbaar. Reclamanten stellen dat het ongestoorde gebruik van de bedrijfsgebouwen en de bewoning van de woning niet kan worden voortgezet, door het intensieve gebruik van de werkstraat. In de tot dusverre uitgebrachte aanbieding heeft verzoeker geen rekening gehouden met deze gevolgen voor het woon- en leefklimaat, de bedrijfswoning en de bedrijfsvoering.

Ad 3.1

Dit onderdeel van de zienswijze ziet in hoofdzaak op het gevoerde minnelijke overleg en de hoogte en samenstelling van en uitgangspunten voor de schadeloosstelling.

Met betrekking tot het gevoerde minnelijk overleg en de samenstelling en de hoogte van de schadeloosstelling verwijzen Wij naar wat Wij hierover in algemene zin hebben overwogen onder ad 1.1 van de zienswijze van reclamanten 1.

Uit de Ons overgelegde stukken blijkt dat verzoeker in juni 2018 in overleg is getreden met reclamanten. Verzoeker heeft op 21 november 2018, 19 april 2019, 6 november 2019 en 10 april 2020 schriftelijke aanbiedingen op onteigeningsbasis uitgebracht. Partijen hebben gedurende het overleg op diverse contactmomenten gesproken en van gedachten gewisseld over de uitgebrachte biedingen en de daarin opgenomen schadecomponenten. Ook de herinrichting van het terrein zijn daarbij onderwerp van gesprek geweest. Partijen verkennen de mogelijkheden om de overlast gedurende de werkzaamheden en de schade die eventueel ontstaat door de werkzaamheden te beperken. Een groot verschil van inzicht over de uitgangspunten hiervoor houdt partijen verdeeld.

Anders dan reclamanten stellen, zijn Wij van oordeel dat verzoeker zich voorafgaand aan de start van de administratieve onteigeningsprocedure voldoende heeft ingespannen om met reclamanten tot overeenstemming te komen. Ten tijde van het onteigeningsverzoek was het naar Ons oordeel aannemelijk dat het minnelijke overleg voorlopig niet tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden. In dat licht mocht worden overgegaan tot de start van de administratieve onteigeningsprocedure. In dit kader overwegen Wij verder dat hierbij in aanmerking moet worden genomen dat verzoeker gebonden is aan haar eigen, op de urgentie van het werk toegespitste planning.

Het overleg is na de start van de onteigeningsprocedure voortgezet. Dit voortgezette overleg heeft nog niet tot overeenstemming geleid. Wij merken op dat het overleg zal worden voortgezet. Dit overleg dan wel het overleg dat ingevolge artikel 17 van de onteigeningswet aan de gerechtelijke onteigeningsprocedure vooraf moet gaan, alsnog tot een voor partijen aanvaardbare oplossing kan leiden.

3.2

Reclamanten betogen dat de door verzoeker beoogde eigendomsverwerving ertoe leidt dat de entree van de bedrijfsgebouwen niet meer kan worden bereikt. Het ongestoorde gebruik van de bedrijfsgebouwen, waarin zich onder andere de paardenstallen bevinden, kan ingeval van onteigening evenmin worden voortgezet. Ook valt niet in te zien hoe het land achter de bedrijfsgebouwen nog kan worden bereikt indien de strook als werkstraat

in gebruik wordt genomen. De werkstraat en het te verwachten intensieve gebruik daarvan, blokkeert de doorgang.

Ad 3.2

Dit onderdeel van de zienswijze van reclamanten is planologisch van aard. De planologische aspecten van het te maken werk kunnen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet zelfstandig worden beoordeeld, maar konden in de procedure op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan de orde gesteld worden. Reclamanten hebben in deze procedure op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) een zienswijze ingediend.

Overigens blijkt uit de bij de onteigeningsstukken gevoegde zakelijke beschrijving dat bereikbaarheid van alle percelen tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden gewaarborgd blijft. Voorafgaand aan de hoorzitting heeft verzoeker benadrukt dat dus ook de woning en de bedrijfsgebouwen van reclamanten gedurende de werkzaamheden bereikbaar blijven. In de praktijk betekent dit dat reclamanten gedurende de werkzaamheden gebruik mogen maken van de werkstraat.

3.3

Reclamanten merken op dat de werkterreinen niet zijn ingepast in het Provinciaal Inpassingsplan Herinrichting A.C. de Graafweg (N241). Dat plan is onherroepelijk, maar of de werkstraat nodig is voor de uitvoering van de herinrichting is hierbij dus niet beoordeeld. Ook is in het plan niet afgewogen waar een eventueel benodigde werkstraat zou moeten komen te liggen. Vooralsnog is voor de werkstraat geen omgevingsvergunning verleend. Het is daarom onzeker of de werkstraat wordt vergund en uitgevoerd. De noodzaak voor onteigening voor de werkstraat staat derhalve niet vast.

Ad 3.3

Voor het starten van de administratieve onteigeningsprocedure op grond van artikel 72a van de onteigeningswet geldt niet de eis dat de omgevingsvergunning onherroepelijk moet zijn. Voor de start van de procedure geldt in het algemeen, dat een aanvang moet zijn genomen met de planologische inpassing van het werk waarvoor onteigening wordt verzocht. Bij het onderhavige verzoek geldt dan de eis dat ten minste sprake moet zijn van een in ontwerp ter inzage gelegde omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken. Ook moeten belanghebbenden de mogelijkheid hebben gehad tot het naar voren brengen van zienswijzen in een planologische procedure voorafgaand aan of ten minste gelijktijdig met de mogelijkheid tot het naar voren brengen van zienswijzen in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure. Daaraan is in dit geval voldaan. Verwezen kan worden naar wat hierover onder Planologische grondslag wordt overwogen.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamanten 3 Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

Overige overwegingen

Uit de bij het verzoek overgelegde stukken blijkt, dat de in het onteigeningsplan begrepen onroerende zaken bij de uitvoering van het overgelegde plan van het werk niet kunnen worden gemist.

Ons is niet gebleken van feiten en omstandigheden die overigens de toewijzing van het verzoek in de weg staan. Het moet in het belang van een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer noodzakelijk worden geacht dat de provincie Noord-Holland de vrije eigendom van de door Ons ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken verkrijgt.

Wij zullen, gelet op het hierboven gestelde, het verzoek van de provincie Noord-Holland tot het nemen van een besluit krachtens artikel 72a van de onteigeningswet gedeeltelijk toewijzen.

BESLISSING

Gelet op de onteigeningswet,

op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 21 december 2020, nr. RWS-2020/55136, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;
gelezen het verzoek van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland bij brief van 9 juli 2020, kenmerk 1389198/1428378;
gelezen de brief van verzoeker van 21 augustus 2020, kenmerk 1389198/1477653;
de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, advies van <datum, no.W...../IV>;
gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat <datum, nr. RWS->, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;

Hebben Wij goedgevonden en verstaan:

Voor de herinrichting en gedeeltelijke verlegging van de provinciale weg A.C. de Graafweg (N241), inclusief fietspad, fietsbrug en kunstwerken en de aanleg van een ventweg, vanaf de Verlaat in Heerhugowaard km. 9,800 tot aan de Nieuweweg in Medemblik km. 22,250 met bijkomende werken, in de gemeenten Hollands Kroon, Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik, ten name van de provincie Noord-Holland ter onteigening aan te wijzen de onroerende zaken in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik aangeduid op de grondtekeningen die ingevolge artikel 63 van de onteigeningswet in de gemeenten Heerhugowaard, Opmeer en Medemblik en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage hebben gelegen en die zijn vermeld op de bij dit besluit behorende lijst.

Optioneel: standaard publicatie

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

of

Optioneel: uitgebreide publicatie na inhoudelijk advies RvS

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit dat ingevolge artikel 26 van de Wet op de Raad van State met het aan de Afdeling advisering van de Raad van State voorgelegde ontwerpbesluit, het voornoemd advies en het nader rapport in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,